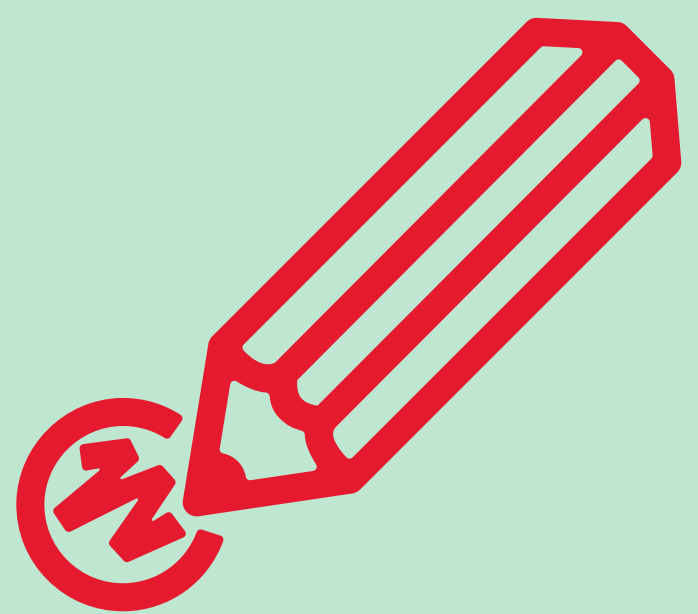

Beste
statenleden,
gedeputeer-
den, politieke
partijen en
cultuur-
liefhebbers,

Provinciale Statenverkiezingen 2023

Cultuur maakt Nederland, Nederland maakt cultuur!

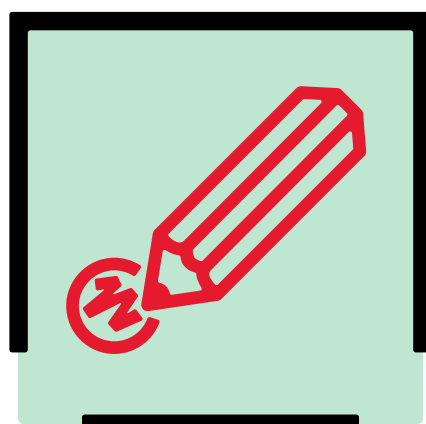
Van onze provincies wordt steeds meer verwacht. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, een veilige en schone leefomgeving, een vitaal platteland, natuurbeheer, goede regionale bereikbaarheid en een florerende regionale economie zijn grote opgaven voor elke provincie. De roep om een goede voorouder te zijn wordt steeds luider. Brede welvaart is een zwaarwegend uitgangspunt voor beleid. De aanpak van deze grote transities vraagt om een integrale visie en politieke moed.

De omslag die de maatschappij op deze onderwerpen moet doormaken moet ook door de samenleving worden begrepen en gedragen. Gedragsaanpassing is noodzakelijk en nieuwe inzichten zijn onontbeerlijk. Bij uitstek het domein waarin de culturele en creatieve sector een belangrijke rol speelt. Ontwerpers en kunstenaars zijn specialisten in verandering en kunnen de toekomst als geen ander verbeelden. Gevraagd en ongevraagd helpen zij complexe vraagstukken ontrafelen maar dragen zij ook bij aan het ontwerpen van oplossingen.

Provinciale Statenverkiezingen 2023

Investeren in de culturele en creatieve sector is investeren in de toekomst. Wij roepen u als provinciaal statenlid of gedeputeerde daarom op:

Ontwikkel een duurzame visie op de culturele én creatieve sector. Betrek deze sector ook in uw provincie bij de grote transitie. En blijf investeren in een bloeiende culturele en creatieve infrastructuur!

Uw provincie ...

Uw provincie ...

Kunst doet niet wat de samenleving vraagt, maar laat ons die van allerlei kanten bekijken, doet een beroep op onze verbeeldingskracht en toont nieuwe vergezichten. Kunst laat ons andere verhalen beleven en ons verplaatsen in de ander. Maakt ons tot zelfdenkende burgers, en draagt bij aan een open, democratische en weerbare samenleving. Kunstenaars van nu maken het erfgoed van de toekomst.

Uw provincie ...

als

aantrekkelijke

en weerbare

regio

... als aantrekkelijke en weerbare regio

Voor een aantrekkelijke leefomgeving, sociale cohesie en ontwikkeling van talent is een sterke lokale en regionale culturele en creatieve infrastructuur – met een goede spreiding van mogelijkheden voor cultuurparticipatie, -educatie, talentontwikkeling, en het benutten van (immaterieel) erfgoed – van groot belang. Breng dit samen met andere overheden tot stand.

Zo'n 40% van de Nederlandse bevolking beoefent op regelmatige basis een kunstvorm. Bijna de helft doet dit in groepsverband, via verenigingen of stichtingen, waar velen zich ook inzetten als vrijwilliger. Het rapport **Revitalisering van de Amateurkunst** geeft weer hoe belangrijk de rol hiervan in onze samenleving daadwerkelijk is. De afgelopen coronajaren hebben geleid tot financiële tekorten en een flinke terugval in het aantal vrijwilligers. Denk bijvoorbeeld aan de carnavalsverenigingen die kampen met een tekort aan bouwers. De energiecrisis levert ook nieuwe uitdagingen op.

... als aantrekkelijke en weerbare regio

Bijvoorbeeld

- 1** Het Cultuur Innovatiefonds Provincie Utrecht ondersteunt innovatieve ideeën om de culturele sector toekomstbestendig te maken. Dit fonds biedt financiering en coaching aan culturele en creatieve organisaties voor het onderzoeken en uitvoeren van deze ideeën, waarbij ze geleerde lessen delen met elkaar en de sector.
- 2** Kunstloc Brabant wil zo veel mogelijk Brabanders deel laten nemen aan kunst en cultuur, want dat inspireert en verrijkt je leven. Als kennis- en uitvoeringsorganisatie voor Noord-Brabant zetten zij zich in voor de culturele sector, onderwijs, provincie, gemeenten, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Kunstloc Brabant biedt expertise, netwerk en toegang tot financiële ondersteuning, waarmee zij de provincie helpt bij het uitvoeren en ontwikkelen van impactvol cultuurbeleid. Zodat cultuurbeleid bijdraagt aan een prettig woon-, leef- en werkklimaat binnen de provincie.

Wat kunt ú doen?

- Markeer niet alleen erfgoed maar ook cultuur-educatie, -participatie, inclusief amateurkunsten, én de creatieve sector als kerntaak van de provincie. Zo ontstaat een gebalanceerde taakverdeling tussen de verschillende overheden.
- Versterk de positie van de ondersteunende instellingen die provinciaal beleid koppelen aan organisaties op lokaal niveau, zoals **Kunst & Cultuur Groningen**, ter bevordering van cultuureducatie, -participatie, inclusief amateurkunsten. Of zoals de provinciale erfgoedhuizen.
- Betrek de culturele en creatieve sector bij programma's gericht op het verbinden van gemeenschappen, heb aandacht voor versterking van cultuur binnen én buiten de grote steden.
- Ontwikkel innovatiestimuleringsmaatregelen voor de culturele en creatieve sector en investeer in experiment en verbindingen. Leer van andere regio's in Nederland, zie bijvoorbeeld de **Stimuleringsmaatregel Cultuur: Ontwikkeling en Innovatie** van de Provincie Fryslân.

... als aantrekkelijke en weerbare regio

- Onderschrijf de **Fair Practice Code**, **Governance Code Cultuur** en **Code Diversiteit & Inclusie** en maak ze tot een vanzelfsprekend onderdeel van bedrijfsvoering in de culturele en creatieve sector.

Governance Code
Cultuur 2019

CODE
DIVERSITEIT &
INCLUSIE

De rol van de culturele en creatieve sector wordt inmiddels breed onderkend door Rijksoverheid, mede-overheden en adviesraden. Naast maatschappelijke impact is het economisch belang van de culturele en creatieve sector bovendien substantieel: zij draagt 25,5 miljard euro bij aan onze economie. Dat is 3,7% van ons bruto binnenlands product.

Tussen 2015 en 2018 was de creatieve sector – samen met ICT – de belangrijkste aanjager van onze economische groei en werkgelegenheid. De culturele en creatieve sector is goed voor 320.000 banen en 4,5% van onze totale werkgelegenheid.

Uw provincie ...

en brede
welvaart

Uit steeds meer hoeken van de samenleving klinkt – door de groeiende ongelijkheid en almaar toenemende druk op onze economische, ecologische en sociale systemen – de roep om een nieuw systeem en een nieuwe maatschappij. De focus verschuift van materiële welvaart naar brede welvaart. Elke provincie staat daarbij voor grote ruimtelijke opgaven, waaronder regionale krimp, stedelijke groei, verdozing van het landschap en complexe klimaat- en duurzaamheidsopgaven.

De culturele en creatieve sector kan de transitie naar brede welvaart versterken, bijdragen aan de ontwikkeling van een nieuw maatschappelijk model en grote en kleine maatschappelijke vraagstukken aanpakken. Stedelijke en ruimtelijke ontwerpers kunnen oplossingen ontwerpen voor de urgente transitie, zo luidt ook het appèl **Toekomst in beeld**, onderschreven door een brede gemeenschap van toekomstdenkers en -ontwerpers, waaronder het College van Rijksadviseurs. Om belangrijke kwesties rondom (geestelijke) gezondheid, vergroening, mobiliteit en weerbaarheid aan te pakken worden steeds vaker ontwerpers betrokken. Staatssecretaris Uslu stimuleert dit ook, zo schrijft zij in haar **Meerjarenbrief**.

Bijvoorbeeld

- 1 Stichting Kunst en Cultuur (K&C) biedt de creatieve sector in Drenthe en Groningen ondersteuning en advies. In haar projecten streeft ze met behulp van een voucherregeling naar meer verbinding tussen de creatieve industrie, design, onderwijs, ondernemers, maatschappelijke thema's en overheid.
- 2 Met de Open Oproep Wegen naar welzijn nodigt het Stimuleringsfonds ruimtelijk ontwerpers uit om met overheden, belanghebbenden en deskundigen te werken aan de mobiliteitsopgave in Nederland. Doel is om de ingrijpende mobiliteits transitie waar Nederland voor staat zo aan te pakken dat mobiliteit bijdraagt aan welzijn in brede zin. En dat deze transitie start met de mobiliteitsbehoeften van mensen, in plaats van mobiliteit alleen te zien als doel om van A naar B te komen.

Wat kunt ú doen?

- Zet de culturele en creatieve sector in bij de noodzakelijke (gedrags-)verandering in politiek en maatschappij, via de regiodeals, maar ook via andere regionale netwerken.
- Betrek de culturele en creatieve sector vanaf de start bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken. Om maatschappelijke problemen het hoofd te bieden en daarbij onze publieke waarden niet uit het oog te verliezen, is een gecombineerde aanpak noodzakelijk waarbij technologische en sociale innovatie worden gecombineerd. Zie voor inspiratie ook voorbeelden uit de **New Creative Deal**.
- Creëer door middel van een ontwerpende aanpak breed gedragen oplossingen van kleine en grote vraagstukken.
- Sluit aan bij **Nationaal Netwerk Brede Welvaart** (NNBW) en betrek de culturele en creatieve sector daarbij.

‘We hebben kunstenaars, ontwerpers en andere creatieve professionals nodig om complexe transitie aan te pakken. Zij hebben de instrumenten in handen om met de veranderingen om te gaan en kunnen nieuwe toekomst verkennen en verbeelden. Ontwerpend onderzoek helpt om tot oplossingen te komen, met betrokkenheid van burgers en met oog voor de Omgeving’ schrijft staatssecretaris Uslu (OCW) in haar Meerjarenbrief ‘De kracht van creativiteit’.

Uw provincie ...

en haar
taken

De Provincie heeft wettelijke verplichtingen in de domeinen van Erfgoed (Erfgoedwet en Omgevingswet), Bibliotheken (Wsob) en Media (Mediawet). Provincies zijn verantwoordelijk voor bovengemeentelijke coördinatie op regionaal niveau, zetten zich in voor de diversiteit en spreiding van culturele voorzieningen in de regio en zijn verantwoordelijk voor de financiering van provinciale collecties. Wat betreft cultuur en kunst specifiek is er (nog) geen wettelijke verplichting.

De provincie is een onmisbare schakel in de uitvoering van landelijk beleid. Het culturele bestel werkt alleen goed als alle overheden (landelijk, lokaal en regionaal) cultuurbeleid en acties op elkaar afstemmen. De provincie kan het stelsel versterken door een heldere en brede taakopvatting, lange beleidslijnen en door te investeren in innovatie en ontwikkeling. Ook het IPO pleit hiervoor in zijn **Position Paper**.

Uit **onderzoek van Berenschot** blijkt dat andere beleidsdomeinen de waarde van kunst en cultuur nog onvoldoende (h)erkennen. Terwijl het een duidelijke meerwaarde kan bieden bij gebiedsontwikkeling, recreatie en toerisme, en koppelingen naar het sociale domein. Ook hier kan de provincie een belangrijke rol spelen, door verbinding en samenwerking tussen deze beleidsdomeinen en de culturele en creatieve sector

... en haar taken

te coördineren, te faciliteren en te stimuleren. De culturele en creatieve sector vormt een samenhangend ecosysteem, dat – met goede sturing – innovatie in verwante sectoren aanjaagt. Voor een goed functionerend geheel is de Provincie met overzicht op de verschillende beleidsdomeinen dus onmisbaar.

Bijvoorbeeld

- 1 Heel veel kennis en innovatie ligt er al, maar kan bij opschaling veel meer bereiken. Op het niveau van de gemeenten is de **Nederlandse Vereniging van Sociale Innovatie** ontstaan om goede ideeën en innovaties meer aandacht te geven. De NVSI beperkt zich niet tot het ontwikkelen van innovaties, maar kijkt ook naar al bestaande vernieuwingen die voor diverse gemeenten ontzettend interessant zijn en verder doorontwikkeld kunnen worden. De NVSI biedt deze innovaties een 'huisje' om verder te groeien. Soortgelijke kennisdeling op provinciaal niveau zou ongetwijfeld meerwaarde kunnen bieden.

2 In het coalitieakkoord van Rutte IV staat dat de creatieve industrie wordt betrokken bij maatschappelijke uitdagingen. Om dit kracht bij te zetten heeft staatssecretaris Gunay Uslu het initiatief genomen om een programma te starten over ontwerpend onderzoek. Dit programma gaat onder de naam **Ontwerpende Aanpak** medio 2023 van start, met **CLICKNL** als penvoerder namens de creatieve industrie. Binnen het programma wordt samengewerkt door het ministerie van OCW, het Stimuleringsfonds, Regieorgaan SIA, de Federatie Creatieve Industrie en het Topteam Creatieve Industrie. Daarnaast worden onder meer de Sociaal Creatieve Raad en het College van Rijksadviseurs betrokken. Niet alleen ontwerpers maar ook opdrachtgevers, en dus ook vertegenwoordigers van provincies kunnen deelnemen aan de pilots, en op deze wijze hun verantwoordelijkheid in de keten pakken.

Wat ú kunt doen?

- Versterk de samenwerking tussen overheden, betrek de cultuurregio's hierbij en sluit aan bij regiodeals.
- Belangenbehartiging van het IPO op het gebied van cultuur en de creatieve sector is belangrijk. Ondersteun dit en zorg hierbij voor de nodige ambtelijke ondersteuning.
- Bevorder en match deelname aan lokale, inter-regionale, nationale en Europese programma's.
- Sluit waar mogelijk aan bij de ontwikkelingen op het gebied van culturele en creatieve vernieuwing in Europa, zoals de **New European Bauhaus** en de **Creative Industries Immersive Impact Coalition**.

Bronnnen

Bronnen

- **Brabant zet vol in op Brede Welvaart voor alle Brabanders**, Provincie Noord Brabant, 2022
- **Het Einde van de BV Nederland**, Kim Putters, 2022
- **Erfgoed als uitgangspunt**, Erfgoedpamflet voor de Provinciale Statenverkiezingen 2023 door Erfgoedplatform van Kunsten '92
- **De geest van samenwerking waart rond**, Berenschot, 2023
- **KUNSTEN2030: een visie op een nieuwe culturele en creatieve sector**, Kunsten '92, 2022
- **Meerjarenbrief: De kracht van creativiteit**, Ministerie OCW, 2022
- **New Creative Deal**, Kunsten '92 en Federatie Creatieve Industrie, 2021
- **Op weg naar herpositionering**, Berenschot, 2022

Bronnen

- **De polder moet op de schop vindt SER-voorzitter Kim Putters:** 'De plekken waar de traditionele macht wordt uitgeoefend zijn aan verandering toe', 2023
 - **Position Paper IPO Begroting Cultuur,** 2022
 - **Revitalisering van de amateurkunst,** LKCA, 2021
 - **Toekomst in Beeld,** Appèl aan Minister Hugo de Jonge voor het bij elkaar brengen van de Toekomstdenkers, Kuiper Compagnons, 2023
 - **Werken aan Transities,** TwynstraGudde, 2023
-

Ontwikkel een
duurzame visie op
de culturele én
creatieve sector.
Betrek deze sector ook
in uw provincie bij de
grote transities. En blijf
investeren in een
bloeiende culturele en
creatieve
infrastructuur!

